

Quero quid sit cordis mundicia
et de hoc opere cupio informari

Capitulum II Pater D

MUNDICIA CORDI

Dicitur puritas mentis omnes abs
horrens mundicia. Vel sic. Mundici
a cordis est oritur usque hominis integritas
divini amoris intuitu observata.
Necesse est autem ante omnia ut intellectus
et effectus purgari in nobis. Intellectus ut sciamus quid agere debeam.
Effectus ut ea que intelligimur agere vela
leamus. De hoc beatus bernardus dicit. Duo
sunt que in nobis purganda sunt intellectus ut nouerit effectus ut velit. Et
non ad quod cum cor sit principium radix et
fons a quo fluit in totum corpus vita sen
sus et motus naturaliter et in cogitaci
one in delectationibus et in pensum mundici
a vel mundicia puritas vel ipsius
specialis et in lingua et in opus sensibilis
et corporalis propter origo cogitationis et
scaturigo delectationis et pago lingue et
opus est a corde. Si si fons cordis pu
rus est et mundus tunc fluitus et fluuius
mundus exiens ab eo et si est impurus
et mundus tunc et illa similiter quod pro
cedunt ab ipso. Si ergo in Mathe. De
corde exerunt cogitationes. Et hec sunt quod
mundus vel coquinat totum hominem.
Et propter hec ut ad suam perfectiorum et
perfectum et decorum perficiat mundatus
In cogitatione delectatione lingua et ope
recte psalmus primo pergit in fontem cor
dis mundari dicens. Fiat cor meum sim
maculatum quod ab ipso cetera mundant et
maculantur. Specialiter tamen po
test distingui quod alia sunt mundicia cordis
alia lingue alia opus. Mundicia ope
ris est innocentia actionis quod est mundicia
magna. Mundicia lingue est refrena
tio sermonis quod est mundicia maior. Mundici
a cordis est restrictio cogitationis

et delectationis quod est maria. quod videtur
vina est et immediate in vino credere advi
dendum et diligendum. de quod mundicia apparet
intelligi illud. Matth. Beati mundo
corde quoniam ipsi deum videbunt. Summa eni
prefectio videtur esse cordis mundicia et
corruptionis. quoniam ad veram beatitudinem. que
persistit in visione dei est immediata disponi
ficio. De hac triplici mundicia dicitur in psalmo
Innocentius manib[us]. Ecce mundicia operis.
Ecce mundicia cordis. quod non accepit in
vanum animam suam scilicet nec iuravit in
primo suo. Ecce mundicia lingue. Mundicia
igis opus magna est quod magnus et
perfectus est cohibendo se a malo operis
inocentia custodire. Si psalmus. Custodi
innocentiam tuum erat. Mundicia lingue
maior est quod magis perfectus est ligum
refrenare quam opus cohibere. illud faciunt
multi. istud scientes possunt facere pau
ci. Si ergo beatus iacobus. Si quis non offende
rit in lingua hic perfectus est vir. Mundici
a vero cordis maxima est. quod mari
num et perfectissimum est cogitationes et
delectationes adhuc in corde restringe
re. cum enim opus cohibetur cum lingua esse
natur et regitur sole cogitationes et de
lectaciones adhuc in corde scaturientes et
sparguntur de illa antiqua forma
putredine intantum. Propter sicut nec pri
mi motus affectionis et concupiscentie
ita nec primi motus cogitationum
sunt in nostra potestate que sanctis et p
fectis viris adhuc in carne inherent.
Recordem. Ab hac autem cogitatione
rietate et mutabilitate in presenti nemo
ad perfectum potest liberari sed refrena
tio posse per gratiam ipsa refrena
re ac restringere ab illicita volitione
et revolutione in mente quod est iam mun
dicia et puritas cordis in hac vita pos
sibilis quia ab ipsa mutabilitate cogi
tacionum per solas visiones dei penitus

Liber .III.

Dist. I. Ca. II.

liberamne. **C**orsa nonnulla illius est qz cō anima nō capax quicquid in tra deum est animā replere nō pōt. vñ viuis rei cogitatō eveniente in animā semp locum h̄z adhuc alia. donec illō videat quo faciata nihil aliud capere possit qz hoc tūc erit imutabilis cogitatō & affectōe quibus naturaliter mutatur. **D**e hoc p̄ ps̄ d̄z **S**aciaborz cum apparuerit gloria tua. **U**n̄ eciam beatus greg. sup. **E**zech. de hoc sic dicit. **P**er hoc qz sp̄piciemus in futuro naturam divine essentie liberati a nostra mutantibilitate. figimur in eternitate. **I**mmutabimur em̄ in ipso quē videbimus & carceribimus mortevidendo vitam mutantibilitate nostram transcedemus vidento imutabilitatē. & corruptōz nostram videbimus vidento incorrupti onem. vñ valde salubre est vt homo i vigilet & custodiat ac cōseruet cordis maiestati familiaris & amica. **D**e hoc dicit **E**gesippus **O**mnis qui esse voluit erit maiestati essentieqz divine familiari. in mētis se exerceat puritate sp. nimis ab eterno amica extitit divinitatis excelse ipa mundicia & puritas mentis nostre hec ille. **N**ō solum autē mens munda est amica & familiaris deo sed ecia ipm diuine maiestatis dō nō metet in se recipere & eo frui ac in ipso quiescere qz templū sumi dei ē. qd pbat beatus **A**mbro. sic dices **O**mnis dicia mentis sola deum in se recipere meretur eo frui in eo quiescere & gaudere. **E**t hugo. **O**mens pollens mundia & virtute ipsa sola est templū maiestatis excellens. **E**t sicut cristus mundis se affabilenter applicat & iungit sic a mente sordida fugit & se elongat. **E**t beatus gre. **C**uz summa felicitatis dulcedine cristus mude anime se applicat. sed a feda mente in infinitū in

damnatōe corporis & anime elongatur. **N**ā quisquis cordis mundiciā adipisci nō appetit a se mundicie auctorē repellit & si mentem polluerē in cogitatōe eius qui mundicie est auctor. eē hereditas neqz possūz. **E**t cassiodo. **Q**uale igitur gaudiū. qualis nāqz cō solatō; peccatrici anime esse poterit. retra aut̄ & pfecta delectatio munde menti diuinitus innotescit. vñ qui celestes dulcedinez gustare desiderat. cordis mundiciam in se conseruare studeat. qz h̄z dictū beati **J**eromimi. **I**si mēs munda fuerit a scelere. nūqz ei datur suavitatis dulcedinis semperne. **D**ic ecia beatus **B**ern. **I**mpossibile est qz nisi mundara fuerit anime domus alius quis infundatur liquor celestis roris et gracie. vt ergo mundum cor quisqz habere valeat necesse est vt non solum ab operibus prauis retumeciam a cogitationibz malis ac viciosis se abstineat. quia ante dei oculos tociens labiuntur. quotiens a recta via per cogitationes illicitas deviamus. **Q**d beatus gregorius tangit. xxv. moralium sic dicens. **N**otandum qz ad deuz tot gressibus mens accedit quod bonis moribus proficit. **E**t ruelsum tot gressibus longe fit quod malis cogitationibus decrescit. **V**nde plerūqz contingit necdū pcedat i opem mori mētis & tñ iā pfecta culpa fit ex reatu ipo cogitatōis. qz ergo nouimus qz districte omnia nō solū facta sed ecia cogitata pēsent qd faciem? d̄ icessu mali opis si sic subtiliter de iudicat gressus corvis. **E**cce occulta mētis nostre ierna null? hōinū videt & tñ aī dei oclos tot gressus ponimus quod affectus mone mus tociēs aī illū labimur quoctēs a recto irinere infirme cogitationis pede claudicamus. nisi enim i cōspec tu eius iste assiduus nostrazum men-

Liber III.

tius lapsus increceret. p. pplexam nō diceret. Auferre malum cogitationū vestrā ab oculis meis h̄c nimis dī cens viu coopta nostre malicie quasi ferre se posse testat. qz coopta illa esse nō potest qz viciō inopportune eius conspectui ingeritur quicquid ī nobis occulte illicitū cogitatur. deus em̄ mala hominum nec cogitatōes ignorat nec perpetrata obliuiscit. nisi ab eius oculis penitendo teleantur. Lux em̄ eterna que deus est qz in cōmutabilitate fulget. rāto penetrabilitate videt. & ne qz occulta nescit qui cuncta penetrat. neqz penetrata obliuiscit qz in cōmutabilitate durat. proinde quociens id in aliiquid in corde cōcipimus. tociens in luce peccamus. Nunc ergo dū possumus a conspectu eterni indicis & male cogitata & peius perpetrata deleamus. revocem ad memoriam cordis. quicquid peruerso egimus p. nequissimam p̄sumptōis. proponat homo contra se futurū iudicium & queqz in se sentit districte ferienda p. sententiam iudicis. h̄c in se pie feriat p. penitentias p̄fessionis. h̄c gre. Debet ergo unusquisqz fidelis & maxie religiosus ad cordis puritatem tendere. ut mereat illoꝝ consorocio ascribi de quibus dicitur. Beati mundo corde quoniam ipsi teum videbunt. Ad quod faciendūhortatur Leo papa sic dicens. Uniuersitas fidelium ad perfectas innocentias et plenias debet tendere puritate vt consorocio eoz mereatur ascribi de quibz dicitur. Beati mundo corde quoniam ipsi teum videbunt. Omni instancia omni virtute intendendū est. ut quicquid secretum p̄scie maculat. quicquid acies menias obscurat diligētissimis emē vacōibz delectarit. qz quis em̄ scriptū sit. Quis gloriabif castum se habere eoz aut mundum se esse a peccato non tñ

Dist. I. Ca. III.

despanda est apprehēsio puritanis. qz cum semper perit semper accipit. nec remanet iudicio condemnādū. qd suerit confessione purgatū hoc est. quod omnes ecclesie filii orantes dicūt. Dimitte nobis debita nostra. qz nemo tam iustus tam sanctus est. qui in tempore istius vite que tota tempratio ē cōfūctū peccati remissione non egat. Circūstant vndiqz picula innumerabilium delictorū & per licitos usus ad immoderatos transī excessus dū p. curam salutis irrexit delectatio voluptatis & non sufficit p̄cupiscētē quod satis potest nature. h̄c Leo papa. qz sanctiviriorū puritatē ac mūdiciam cordis acquirere ac retinere possent. pro hac diuinias dignitates ac deliciashuius mundi vniuersas libenti amimo p̄tempserunt. De hoc dicit moyses abbas. ī collatōe patrū. Quidqd nos ad puritatē cordis potest dirige te tota virtute sectandū est quicqd autē ab hac retrahit p̄micosuz ac nouum devitandū. p. hac em̄ vniuersalitatem. p̄sumptōis toleramus. pro hac patētes. p̄pria dignitates diuincie delicie huius mundi et voluptas vniuersa p̄temnit vi sc̄z puritas cordis perpetua recreet. h̄c moyses ab. Filius audio ex p̄dictio magnus boni p̄ferat vel quem fructum afferat homini de hoc cōfūctū edoceri. Capitulum III Pater

Plire debes qd munduz cor siue puritas eoz disgenerat bonā conscientiam qua nibil est in hac vita iocundius. Este beato angu. qui dicit. Non est maior iocunditas qz p̄scie puritas quia gaudium et exultacio deuotorū viroꝝ ex bona cōscientia procedit. unde dicit Seneca